

WORD

WWW.WORD-UPPSALA.SE
NUMMER SJUTTON
APRIL 2009

Salem får:

... och
vi har fler
recensioner

**GILLAR
DU
GETTER?
TESTA!**

**9,64 kostar
lunchen**

Sex sidor skolmat

**DESIGNER SOM
SATSAR**

Åsa Sahl har en klänning

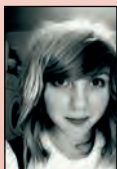
Demo:
**WHITE
HAZE**

**KÖPA RÄTT
ÄR STORT**

Köpa mindre är större

CARL
FAGERSTRÖM

BEA
KLEIN

EMMA
NILSSON

FREJA
ARVIDSSON

JOHANNA
LUNDELL

KIMBERLY
ÅKERSTRÖM

LINNÉA
ERNOFSSON

MÅRTEN
MARKNE

OLOF
HENRIËT

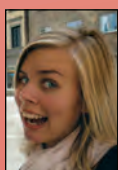
REBECCA
LINDNER

ROSEMARIE
ALLAERT

SARA
LINDGREN

THERESE
GUSTAFSSON

**DESSUTOM MEDVERKAR
I DETTA NUMMER**
Annica Aspman, Daniel
Gardelin, Ellen Relander,
Emilia Ohlsson, Gustav
Stigestadh, Henric
Nyman, Jenny Andersson-
Mård, Linnéa Andersson,
Malin Münzer, Nora
Segerdahl och Virve
Ivarsson.

Förkortningsnumret

Helt klart **konstigaste** temat hittills.

Nödlösningarna haglar i Förkortningsnumret, men en tidning blev det.

Framför allt har vi ett **jättejobb om skolmaten** – ur alla vinklar inklusive den stackars fiskpinnen Frans (sid 16-21), och där har vi klämt in några recept med dl och kg och sådant. Sedan har vi ju förstås **modesidans nedslag** på IT-gymnasiet, i dagligt tal ITG (sid 10), och ett långsökt rubricerat test där du kan få veta **vilken förkortning du är** (sid 6-7). Vi passar också på att intervjua en forskare som vet en del om **sms- och chattspråk** (sid 12-13). Hbt-festivalen Uppsala Pride skriver vi om, liksom en designer från Boland som ska sälja en klänning i (håll i er) **Sthlm**.

När den här tidningen fortfarande är färsk är redaktionen i full färd med att färdigställa **sommarnumret**, som kommer att ha tema... sommar. I slutet av maj antastar vi er i korridorerna med Words sommarspecial. **Så – vi ses snart igen!**

Redaktionen

PS Jo, det står alltså **Förkortningsnumret** överst på sidan. Ifall ni undrade.

WORDS sommarspecial kommer i slutet av maj!

Vad vill du läsa om i Word? Vi vill veta! Vill du skicka in en text eller en bild? Gör det på www.word-uppsala.se, eller mejla. Adressen är som vanligt red@word-uppsala.se.

Vill du vara med?

Word görs av gymnasieungdomar från Uppsala. Om du vill vara med och göra magasinet som hälften av Uppsalas gymnasieelever läser, hör av dig med ett mejl till chefredaktör Mårten på red@word-uppsala.se, eller via www.word-uppsala.se.

Känn hur härligt *jolle* rullar på tungan jämfört med det skarpa *Jolt*.

Linnéa gillar förkortn. på s.

Följ Fiskpinnen Frans

Allt du alltid velat veta om skolmaten men aldrig vågat fråga. Följ med Fiskpinnen Frans i Celsius-skolans bespisning.

Äta geten eller ha den kvar?

Gör testet som avslöjar vilken förkortning du är, samt din eventuella relation med en get, på sidan

Stiligt på ITG

När det var dags för tema förkortningar bestämde sig Word för att kolla om eleverna på ITG håller stilen.

Satsande designer

Åsa Sahl går fortfarande på Bolandgymnasiet men har redan designat en klänning som ska säljas i modebutik.

5 Hör upp!
Stick ut med ditt nick.

6 Test
Vilken förkortning är du?

8 I stan
Snart Uppsala Pride igen.

9 Mohamads soffa
Om korta och långa utbildningar.

10 Mode
Stil på ITG.

11 Mode
Designern Åsa Sahl.

12 Person
Theres Bellander.

16 Skolmat
9,64 kr kostar din lunch.

22 Byråkrat
Kajsa Wejryd.

23 Böcker
Fantasy ska vara fantasy.

24 Film
Kenny Starfighter, Boy A m fl.

26 Musik
Salem, Maia Hirasawa m fl.

29 Demo
White Haze.

30 Sidan 30
Förkortningar är fina.

31 Tecknat
Nora Segerdahl.

Kontakt
red@word-uppsala.se
Barnombudsmanen i Uppsala
Kungsgatan 47a, 753 21 Uppsala
018-69 44 99

Hemsida
www.word-uppsala.se

Ansvärgivare
Ida B Lindman
ida.lindman@dinbarnombudsman.nu

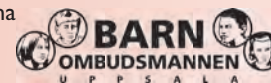
Chefredaktör, layout
Mårten Markne
red@word-uppsala.se

Annonser, projektledning
Martin Price
martin.price@dinbarnombudsman.nu
018-69 44 99

Tryck
Wikströms, Uppsala

ISSN
1654-0808

Word görs av unga för unga. Word är en kanal mellan ungdomar och de som bestämmer i Uppsala och ska nå så många unga som möjligt i Uppsala. Word ges ut av Barnombudsmanen i Uppsala, en ideell förening. Vi får stöd från Barn- och ungdomsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Uppsala. Word delas ut på gymnasieskolorna samt finns på bibliotek, kaféer och andra platser där målgruppen vistas.

Guitar Hero Championship 2009

2 maj. Uppsala Konsert & Kongress
kl 19. www.ghc09.se

**GUITAR
HERO**
WORLD TOUR

**GUITAR
HERO II**
LEGENDS of ROCK

**Se de bästa göra upp -
vem blir Sveriges Guitar Hero?**

Arrangör: Spela Mera (ideell förening).
Med stöd av: Uppsala Kommun, Uppsala Tourism och Activision.

ACTIVISION

” Det finns alltid en träff som kommer överst i söklistan i skallen. Och det gäller att vara den träffen.

UTSTICKSNICK

PÅ

ETT INTERNETFORUM DÄR smeknamn diskuteras vill en kille ha hjälp att komma på ett nytt smeknamn till sin flickvän.

Det han brukar kalla henne börjar kännas så tråkigt. Signaturen **xMinGrönaLampaÅrDödx** tycker att han ska fråga henne vad hon vill kallas och får medhåll av **Smisk** och **Tofflan91**.

Säkert har du som läser det här varit med (eller är med i) något community som **Lunarstorm** eller **Playahead** där du använder dig av ett nick i stället för ditt riktiga namn. När jag var med på **Lunarstorm** hann jag med flera olika nick, det ena pinsammare än det andra, vilka jag inte tänker tillkännage här. Men då tyckte jag förstås att de var jättecoola och fyndiga.

De flesta av dem innehöll olika adjektiv för att beskriva hur jag var, eller kanske snarare hur jag ville uppfattas. Oftast var de på engelska eftersom det blev coolare då. Jag kan erkänna att både *cool* och *girl* har varit delar av namnen, i kombination med **_** och **90**.

DE HÄR SMEKNAMNEN hittade jag på själv och därför framhävde jag mina bättre sidor och egenskaper via dem. Jag skulle aldrig ha kallat mig själv för **sur_när_trött_** eller **blygoch-feg90**. Det finns väl de som har mer negativa ord med i sina nick, men de tar oftast inte egenskaper som de skäms över på riktigt eller verkligen tycker är genomdåliga.

De handlar väl mer om att man är ironiskt kaxig när man kallar sig **pessimist_javisst** eller **superbitch89**, och det sistnämnda har ju snarare blivit en positiv benämning för någon som är tuff och orädd. Sina riktigt dåliga sidor lyfter ingen fram när de ger sig själva en titel.

Det handlar om att sticka ut. Har man ett vanligt namn kan det vara upptaget på

hemsidan eller försvinna i mängden när folk pratar. Döda, gröna lampor kryllar det inte direkt av, vilket togs fasta på i exemplet i inledningen. Även om det är ett knasigt och ologiskt smeknamn kanske personen föredrar det framför att avslöja något om sig själv eller sina prestationer.

TÄNK ALLA DOKUSÅPADELTAGARE till exempel som krokas fast namnet på programmet från vilket de är kända före sitt namn. Jag tänker på **BigBrother-Linda**, **Robinson-Robban**, **Idol-Danny**... Man får dras med en tidigare prestation eller händelse tills man har något bättre att ersätta den med. Man får gå från att vara **Idol-Danny** till att bli **EMD-Danny** till att bli... **Gröna, döda-Danny**?

Varför inte bara **Danny**?

Jo, för det finns alltid en träff som kommer överst i söklistan i skallen. Och det gäller att vara den träffen om du vill att folk ska komma ihåg dig. Så om du inte har gjort något tillräckligt spektakulärt för att bli bara **Anna** med alla får du lägga till något och bli den enda i den kategorin och automatiskt hamna överst.

Det är då det är skönt att heta **Kimberly**. Hittills har jag inte behövt kompromissa, lägga till eller dra ifrån för att folk ska koppla mitt ansikte till mitt namn. Och det passar mig, då jag numera vill tilltalas med mitt fullständiga namn utan krusiduller som "cool" eller "girl."

DET HANDLAR OM att sticka ut. Vare sig du siktar mot att bli kändis eller bara igenkänd nästa gång du träffar personen som du presenterades för förra helgen. De flesta utmärker sig helst med något positivt, gulligt eller fyndigt medan andra gärna blir (ö)kända till vilket pris som helst för att bli ihågkomna. Bara de sticker ut. ●

Vilken förkortning är d

1. ALLA DINA STRUM- POR ÄR SMUTSIGA, VAD GÖR DU?

Det skulle aldrig hända, mamma eller pappa ser till att tvätta i tid. %

Jag vänder dem ut och in, skulle det börja lukta så bryr jag mig inte så mycket. €

Jag handtvättar ett par i badrummet och torkar dem med hårtorken. *

Går utan strumpor i skorna och får skoskav. #

2. DET ÄR SNART DAGS FÖR EUROVI- SION SONG CONTEST I MOSKVA, OM DU SKULLE FRAMFÖRA SVERIGES BIDRAG, VAD SKULLE DET VARA FÖR LÅT?

En lugn ballad, med smäktande text om livets sorger och motgångar. #

En kaxig r'n'b låt med mycket dans på scenen. %

En annorlunda electronica låt med en surrealistisk ljusshow. €

En schysst popmelodi som är lätt att ta till sig. *

3. DU ÄR PÅ VÄG TILL SKOLAN. HELT PLOTS- LIGT MINNS DU INTE OM DU ANVÄNDE DE- ODORANTEN I MORSE. HUR REAGERAR DU?

Får panik och börjar svettas: "Nu är hela dagen förstörd och ingen kommer vilja umgås med mig för att jag luktar så illa." #

Jag har en deodorant med mig i väskan. För säkerhets skull frågar jag runt bland alla mina vänner om de har glömt och erbjuder dem att få låna min. *

Tänker "Det är nog ingen större fara, ingen ska ju ändå lukta på mina armhålor idag." €

Det är ett *litet* problem och spelar ingen roll för min svett luktar gott, med eller utan deodorant. %

4. HUR HANTERAR DU DAGENS FINANSKRIS?

Jag klarar mig alltid på något sätt. Det är bara så med mig, det löser sig oftast till det bättre. %

Delar med mig av min kärlek till min omgivning. Det är i kristider som man ska ta som mest hand om varandra. *

Tar en dag i taget och tänker inte så mycket på morgondagen. Den får komma och bli som den vill. €

Jag har redan givit upp. Det är ingen idé att bry sig, för allt är på väg nedåt och lilla jag kan inte göra något för att stoppa det. #

5. ALLT LIV PÅ JORDEN DÖR UT. DET ÄR DU OCH EN GET KVAR, VAD GÖR DU?

Släpper geten loss så den får leva sina dagar i det fria. Själv springer jag åt andra hållet. €

Ser till att återbefolka jorden med fauner, mina gener är perfekta för uppdraget. %

Vi är på väg mot en säker död, snart kommer det en komet, så jag äter upp geten. #

Lever sida vid sida med geten, ända tills någon av oss dör en naturlig död. *

Obs: Om du fått 2-2 (eller 1-2-1) på tidigare frågor är det ditt val på denna fråga bestämmer vem du är.

Om det fanns fyra extrema karikatyrer i världen, vilken skulle du då tvingas vara? Här är testet som avslöjar vilken förkortning du är, samt din eventuella relation med en get.

JAG DRÖMMER INTE, JAG BARA LEVER I MIN EGEN VÄRLD

Den alternativa sanningen: Att leva för stunden är det enda som räknas. Det är då

man kan ta vara på varje tillfälle. Jag behöver inte uppmana dig att fånga dagen, för du har fattat vad det innebär. Du är varken särskilt produktiv eller långsiktig utan spontan ut i fingerspetsen. Vem som helst skulle säkert vilja göra som du och drömma bort lite av den gråa vardagen. Du är ingen realist, men vem orkar vara det när världen ser ut som den gör. Världen blir lite mysigare med dina ögon. Självklart att geten ska få springa fritt! Släpp getterna loss, det är vår!

Den bittra sanningen: Det är irriterande hur du aldrig kan klara av att vara realistisk. Människor i din direkta närhet har svårt att lita på dig och alla andra är nog lite rädda. Man får som utomstående behärska sig för att inte låta sin frustration ta fysisk form.

J?

Text och bild:
Emma Nilsson

Smart, snygg, omtyckt, uppskattad – listan kan göras oändligt lång.

**DET ÄR MEST SYND
OM MIG OCH INGEN
ANNAN**

Den alternativa sanningen: Det är som om hela världens sorger och besvär är lagda på dina axlar. En superpessimist javisst, som agerar lika destruktivt när det kommer till motgångar som framgångar. Din dag handlar till stor del om ditt dåliga samvete eller vedervärdiga immunförsvar. Du stapplar dig haltande fram och lever för alla ömkande blickar som människor ger dig. Kanske kan du någon gång se ett ljus i ditt liv, till exempel när livet är lika hemskt för någon annan. Lika bra att äta upp geten med en gång, även fast man säkert går upp i vikt av getkött.

Den bittra sanningen: Ingen har någonsin tyckt synd om dig på riktigt. Det är bara oerhört enerverande att hela tiden höra ditt gnäll som kan ge den lyckligaste människa huvudvärk. Du är så jobbig och enförmig att umgås med att en död get är mer intressant.

**DET VIKTIGASTE ÄR
ATT ALLA ANDRA
HAR DET BRA**

Den alternativa sanningen: Du är en sådan där snäll, riktigt mysig, gemyllig och sympatisk människa. Ditt hjärta är öppet för vem som helst och alla vill ha dig som vän. Dock framstår de flesta i din närhet alltid som Lucifer själv. Du är en genomgod individ som vill allt levande väl. Säkert är du vegetarian för att det är synd om djuren, säkert engagerar du dig i frivilligarbete för att skapa en hållbar utveckling. Geten har också känslor, klart att ni ska leva sida vid sida.

Den bittra sanningen: Alla pratar skit om dig bakom din rygg. Man får inga vänner genom att bara vara snäll. Det mesta du gör irriterar din omgivning och många har tröttnat på dig, inte bara för att du är präktig – utan främst för att du är jättetråkig.

**JAG ÄR SÅ
UNDERBAR
ATT JAG
SAKNAR
ORD**

Den alternativa sanningen: Du är kaxighet med det oövervinnliga självförtroendet. Det finns så många smickrande ord som du, ifall du själv fick välja, skulle beskriva dig med. Smart, snygg, omtyckt, uppskattad – listan kan göras oändligt lång. Många människor avundas din säkerhet och skulle göra mycket för att få ditt självförtroende. Du glider fram genom livet och anser att är man fullkomlig så är man. Det finns inte så mycket man kan göra åt saken mer än att njuta av tillvaron. Klart att dina gener är perfekta att återbefolka jorden med, på geten bara!

Den bittra sanningen: Du är odräglig och kommer att dö ensam om du fortsätter så här. Det finns inte en människosjäl som orkar med en sådan som du under en särskilt lång tid. Till och med geten skulle tröttna till slut.

Magmaprojekt på UH
För 1 328 000 kronor från Arvsfonden ska Ungdomens Hus under två år skapa mötesplatsen Magma där olika ungdomsgrupper kan mötas på lika villkor. I projektet ingår en buss som ska söka upp unga.

Multikonst på Vox Publicum
24 april vidgar Vox Publicum konstbegreppet med "multikonstarangemanget" VoxGoesDeluxe. Musik, drama, film/videokonst, foto, annan bildkonst med mera utlovas, allt skapat av unga människor.

Ungdom

Ålder: 21 år.

Bor: Uppsala.

Gör: Jobbar på förskola.

Aktuell med: Uppsala Pride-festival, 27-31 maj.

Jonas Göthner

Vad händer på Pride?

– Mycket riktar sig till unga som drogfria spelningar och filmvisningar, workshops i dans, musik och graffiti. Vi har även föreläsningar, debatter och transteater.

Varför behövs Pride i Uppsala?

– Jag vill att Uppsala Pride ska vara en frizon från rasism, sexism, homo-/bi-/trans-fobi och andra former av förtryck som människor tvingas att leva med i sin vardag. Uppsala är en segregerad stad och vi vill hitta vägar för människor att träffas och diskutera, lyssna, göra roliga saker tillsammans och knyta allianser.

Pride är alltså ingen hbt-festival?

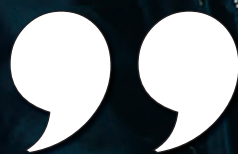
– Jo, men inte bara. Det är viktigt att ha ord för att kunna kräva rättvisa för homo- och bisexuella och transpersoner, men man kan inte tro att en överklassbög och en arbetarklasstransvestit vill bedriva samma politik eller har samma behov.

Vad gör du i framtiden?

– Jag trivs att jobba på förskola och kommer fortsätta att jobba i folkrörelser. Det är kul att skapa kultur och politik på gräsrotsnivå.

text Olof Henriët
foto Henric Nyman

Diskussionslysten

Man kan inte tro att en överklassbög och en arbetarklasstransvestit vill bedriva samma politik eller har samma behov.

Johanna Lundell

skribent i Word, vars UF-företag har modevisning med okända designers i Stockholm 7 maj.

Varför gör ni det här?

– Vårt syfte är att hjälpa oetablerade designers att visa upp sig på ett professionellt sätt. Vi ger dem chansen att få in en fot i modebranschen och tjäna pengar. Vi vill också göra det lättare för privatpersoner att klä sig i unika plagg och som är skapade med känsla, inte i en massproducerande fabrik.

Hur hittar man dolda designers?

– Vi har kontaktat skolor med textila utbildningar och vi söker också på andra sätt, till exempel via internet. Eftersom vi själva sysslar en del med mode har vi även kontakter som vi utnyttjat.

Hur kommer ert arbete att fortskrida?

– Om vi får bra respons vill vi utveckla affärsidén till en form av agentur, och förhoppningsvis kommer vi att anordna två liknande tillställningar om året.

text Carl Fagerström

2

beslut i skol- och ungdomsfrågor i Uppsala

Bara en spetsutbildning

Det blev inga naturvetenskapliga spetsutbildningar på Katedralskolan, Lundellska skolan och Rosendalsgymnasiet till hösten eftersom för få elever sökte programmen. Den utbildning som blir av är Samhällsvetenskapligt program med inriktning mot språk, på Katedralskolan.

Kommunen gör också ett nytt försök inför läsåret 2010/2011 att få ingå i regeringens försök med riksrekryterande spetsutbildningar på gymnasiet. Årets ansökningar avsågs av Skolverket.

Självstyrande skolor

Sedan årsskiftet är Jällaskolan och Bolandgymnasiet inte längre kommunala gymnasieskolor. De är inte heller friskolor, utan kommunala självstyrande skolor.

Det innebär att de fort-

farande är kommunala verksamheter, men de kan själva bestämma över en större del av verksamheten och pengarna.

Till en början gäller detta en försöksperiod till och med år 2010.

Vad undrar du?

Mohamad Hassan är ordförande i Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Words egen huspolitiker. Från sin soffa svarar han på frågor som berör dig och din skola i Uppsala. Mejla din fråga om något som rör dig till mohamads_soffa@word- uppsala.se

Mohamads soffa

Kan man lära sig allt man behöver kunna på bara två år?

– Hur snabbt man lär sig är individuellt. Jag tror att vissa kan gå en förkortad variant av en utbildning men andra inte. Oavsett om man läser in allt på två år eller gör det på tre eller fyra år är man ändå inte färdigutbildad. Jag tror på livslångt lärandet, men allt lärande behöver inte ske i skolform.

Varför behöver vissa utbildningar i så fall vara tre år?

– Gymnasieutbildningarnas innehåll är planerat så att det ska ta ungefär tre år. Sedan kan det finnas de som behöver längre tid på sig och då finns den möjligheten. Det behöver absolut inte betyda att man är mindre begåvad utan kan bero på att eleven inte har fått tillräckligt med hjälp i grundskolan, har problem hemma eller är dyslektiker.

En del förkortar sin utbildning själva. Vilka är det som hoppar av skolan?

– Vi ser inga mönster bland dem som hoppar av. Det finns studiemotiverade elever som hoppar av eftersom de tycker att skolan är för lätt, och det finns elever som hoppar av sin utbildning för att den är för svår.

Hur ska man göra för att färre ska hoppa av?

– Vi förbättrar studie- och yrkesvägledningen genom att samla vägledarna under samma organisation. Bättre information om program och innehållet i dem gör eleverna mer medvetna om vad deras val av utbildning innebär. Många avhopp beror på felval. Det är varken bra för skolan, eleven eller kommunen.

Är det skolans eller individens fel?

– Om avhoppet beror på att skolan inte sätter in resurser eller inte tar mobbning på allvar är det skolans ansvar. Individens ansvar är det om man fått bra information men inte tagit till sig den. Man kanske har valt samma som kompisarna fastän man egentligen förstår att man inte kommer att vara nöjd med den utbildningen.

text Therese Gustafsson

**JOAKIM HOLMOVIST, 18 ÅR
LÄSER IT/ELSYSTEM**

Sjal Marks & Brands **T-shirt** The Local Firm **Väska** Holmlunds **Jacka** Brothers **Byxor** Carlings **Skor** Stadium
Vad betyder mode för dig? Att man får klä sig som man vill och som man känner för stunden. Vissa dagar vill man

ha en hood, andra dagar vill man klä upp sig. **Vilket plagg blir din favorit i vår?** Linnet! **Vart går du helst när du ska handla kläder i Uppsala?** Carlings. **Vad skulle du aldrig ta på dig?** Extremt tajta jeans.

När det var dags för tema förkortningar bestämde sig Word för att glida till ITG och kolla om eleverna på skolan håller stilen.

STIL
I T G

Text: Johanna Lundell • Foto: Ellen Relander

**CAMILLA SVEBRANT
16 ÅR, SAMHÄLLE**

Jacka Mango **Byxor** Holmlunds **Skor** Skopunkten **Favoritbutik- en i Uppsala?** Gina Tricot och H&M. **Vad blir favoritplagget i vår?** Shorts! **Vad skulle du aldrig ta på dig?** En sån där jumpsuit.

**LARS ERIKSSON
19 ÅR, NÄTVERK**

Skjorta New Yorker **Byxor** Cheap Monday **Skor** Din Sko **Vilka är dina favoritbutiker i Uppsala?** Det är Carlings, New Yorker och Marks & Brands. **Vad skulle du aldrig ta på dig?** Spandex. **Vad är mode för dig?** Något personligt.

**EMMA FAHLÉN, 16 ÅR,
MULTIMEDIA/MUSIK**

Sjal och skärp Tog jag av en kompis **Byxor** Cheap Monday **Skor** Stadium **Varifrån får du inspiration till din klädstil?** Jag tittar på bilder och utgår från japansk rock. **Har du någon designer du tycker extra mycket om?** Nej, faktiskt ingen speciell.

**MATHIAS WESTER-
LUND, 17 ÅR
IT/SPELSYSTEM**

Jacka Dressman **Byxor** Dressman **Skor** Stadium **Vad är mode för dig?** Symboliserar en persons livsstil. **Vad skulle du aldrig ta på dig?** Det mesta som har med hip hop att göra. **Modeinspirationskälla?** Till exempel Metallica.

Johanna Lundell
johanna@word-uppsala.se

Våga byta ut din lbd!

VI SATT OCH kikade på gamla foton på datorn häromdagen. De var från en hemmafest och kidsen på den bild jag fastnade för stod och rockade loss på det provisoriska dansgolvet. Det slog mig att alla på bilden var svartklädda. Kanske någon som stack ut med en grå liten kofta.

Man har ju ständigt fått höra "Svart är *alltid* snyggt. Och på köpet ser man smalare ut också." Inte så konstigt att man tar den lätta vägen när man står där och sliter frustrerat efter kvällens klädsel i garderoben.

VILKET ÄR DÅ det svarta överplagget nummer 1? Jo självklart en lbd – Little Black Dress, eller Den Lilla Svarta som vi säger här i Sverige. Det är plagget som alla kvinnor ska ha i sin ägo, det är det säkra kortet.

Och visst ser det ofta oklanderligt ut, men jag måste få tycka lite illa om det här plagget. För det känns bara inte så kul och innovativt när nittiotre procent av medspelarna bär en identisk outfit.

Typ som på nyårsafton när man står där med lilla champagneglaset i handen, iklädd sin nyinköpta (och säkert ganska dyra) svarta klänning och ser sig omkring. Den klänning som i provhytten kändes så rätt, känns plötslig bara... jåkligt obefintlig i lbd-havet.

Nej du, mångfald i klänningsdjungeln vill vi ha. Nästa gång du ska på festligheter – våga testa något helt galet! ●

"Jag bestämde mig för att satsa lite"

Design Uppsala

Född: 1991.

Märke: Åsa Valdis Rikardsdottir Sahl.

Skola: Bolandgymnasiet, Mode och design.

Aktuell: Med en klänning som ska börja säljas på Tjallamalla.

Åsa Sahl

Hur kommer det sig att du började på inriktningen Mode och design?

– Jag har alltid tyckt om att sy, men från början var det inte tänkt att jag skulle gå den här linjen. Jag började på Rosendal med engelska som inriktning, men tanken på att sy mer fanns ständigt i mitt huvud. Innan höstlovet i ettan slutade jag på Rosendal efter att jag ringt och frågat Bolandskolan om de hade plats för mig.

Hur går det med dina kreattioner?

– Det går bra! För ett tag sen sydde jag en klänning som jag blev riktigt nöjd med och som mina

kompisar ville beställa. Jag bestämde mig för att satsa lite och skickade mina kontaktuppgifter till Tjallamalla, en modebutik i Sthlm, och undrade om jag inte kunde få sälja min klänning hos dem. Efter ett tag hörde de av sig och sa att jag skulle få sälja min klänning där. Så nu ska jag bara sy ihop några exemplar så ska de börja sälja den under våren.

Ger din linje dig mycket inspiration?

– Ja, det är en jättebra linje eftersom alla vi som går här har samma dröm, att ha design som framtid. Det är också ett bra stöd med kompisar som är som en själv och vi kan byta idéer. Jag tror att man lär sig bättre i grupp än att jobba ensam. Ibland när vi sitter och pratar kan det komma upp en modell i huvudet och då är det bara att ta fram första bästa pappersbit och skissa! Det här med att lära sig att skissa och rita sina plagg tycker jag är viktigt. Det gäller att hitta sin egen stil, och jag går en kurs som heter fackteckning där vi lär oss hur vi kan få ner våra idéer på papper, allt från en slarvig skiss till att rita varje söm.

text Carl Fagerström
foto Rosemarie Allaert

SPRÅKKUNNIG

Text: Jenny Andersson-Mård • Foto: Gustav Stigestadh

Hon forskar om teknik och språk bland unga, men tror inte att **svenska kmr c ut så här** i framtiden. Theres Bellander vt att unga bara använder **smileys och chattspråk** när dt passar i sammanhanget.

ALLT TOG SIN början i ettan på lågstadiet, där ämnet skriva till bild ingick. Det minne som Theres Bellander har från denna tid handlar om en faktabok, som uppmärksammades mycket av hennes lärare:

– Jag skrev och tog reda på allting om grisar och häftade ihop den. Det blev väldigt bra.

Skrivandet är en stor del av det hon jobbar med i dag. Utbildningen till lärare i svenska och historia och ett kortare jobb som gymnasielärare förde henne vidare till Institutionen för nordiska språk vid universitet i Uppsala.

Jag träffar den blonda, korthåriga Theres på hennes kontor i Språkvetenskapligt centrum, bredvid Engelska parken. Det trånga kontoret delar hon med en kollega.

Just nu forskar Theres kring ungdomars språk. Idén fick hon efter jobbet på en gymnasieskola. Ganska fort visste hon att hon ville göra något som hade med ungdomar att göra. Samtidigt var Theres fascinerad av ny teknik och nya medier, som hon själv först lärt sig som vuxen.

– Jag såg en generation som hade allt detta med sig från början, som kunnat skriva på dator lika länge som de kunnat skriva för hand. Jag ville titta på hur dessa medier används och hur de blir en naturlig del av ungdomars liv.

THERES HAR FÖLJT sex gymnasieelever. Med videokamera i handen och en ”mygga” placerad på eleverna kunde hon följa dem och filma deras vardag, från det att de steg upp på morgonen till att de skulle sova på kvällen.

– Jag samlade in allt material som de skrivit. Jag har fått ett väldigt stort material att jobba med, berättar hon.

Genom tidigt dragna slutsatser tycker hon att dagens ungdomar har en väldigt stor språklig repertoar, att ungdomar är duktiga på att anpassa sitt språk till olika situationer.

Theres fördomar att en del ungdomar kanske använde sig av smilegubbar och chattspråk i sina skoluppsatser, blev motbevisat i undersökningen.

– Jag kan se tydliga mönster hos de ungdomar som jag följt. När de kommunicerar med sin farmor använder de vissa ord och har ett sätt att prata och med sin bästa kompis kommunicerar de på ett helt annat sätt.

DESSUTOM HAR THERES haft den stora äran att få vara med i juryn som i december valde ut nya ord till T9-ordlistan. Hon tycker att uppdraget var annorlunda, men samtidigt kul när en reklamfirma ringde och bad om henne hjälp. En sak hon jobbade hårt med när det skulle införas nya saker i T9-ordlistan var svenska ändelser.

– Jag tycker inte att T9-ordlistan är anpassad efter svenska språket. Den är oflexibel. Du kan skriva mobil, men inte mobilen. Du får skriva två ord och sedan pilla ihop dem. Jag tror det kan leda till att det blir slarv när det gäller särskrivning.

Ändå gillar hon förkortningar och tycker att det är nödvändigt att använda i sms. Även om ungdomars slang och dylikt tar mycket plats, tror hon inte att det kommer att påverka det svenska språket jättemycket i framtiden.

– Men det vore fel av mig att hävda att ungdomars slang inte kommer att påverka språket i framtiden. Går man tillbaka några årtionden till böcker och filmer från 1960-talet är det svenska språket olik dagens. Språket ändras hela tiden.

HON TYCKER ATT det är viktigt att kunna göra sig förstadd och kommunicera, men tror inte att förkortningarna som används i sms och dylikt kommer att sprida sig till alla områden där

Jag tycker inte att T9-ordlistan är anpassad efter svenska språket. Den är oflexibel.

språket används.

– Det får konsekvenser, beroende på hur du uppfattas i olika situationer när det gäller att använda ditt språk. Du kan inte gå på en anställningsintervju och tala sms-språk. Det är ju självklart, säger Theres Bellander och skrattar. ●

Theres Bellander

Ålder: 31 år.

Yrke: Doktorand i Nordiska språk vid Uppsala universitet.

Bor: Eriksberg, Uppsala.

10 elever om 10 kommunala g

PETER
ESTETISK

” Bra atmosfär.

Bolandgymnasiet

ES, BP, FP, HV, SP, GYSÄR,
SMBP-AMF. Ca 1250 elever.
www.bolandsskolan.uppsala.se
018-18 32 00

Vad är bra med din skola?

– Det är en trivsamt miljö, bra atmosfär och kul att vara på skolan.

Hur är undervisningen?

– Bra. Lärarna är pedagogiska och det känns att de bryr sig om eleverna.

Hur är lokalerna?

– Skolan har bra lokaler som är väl anpassade till linjerna. Det finns

gott om utrymme och nu har de även fixat till utegården.

Har ni ett bra elevråd?

– Elevrådet har aldrig varit bättre. Matrådet är också bra på skolan. Eleverna får fram sina åsikter, skolledningen lyssnar verkligen.

Hur är skolmaten?

– Maten tillagas på skolan, vilket gör att den är fräsch och god.

EMIL
ELITIDROTT

” Läget är perfekt!

Celsiuskolan

IVIK, NV, SP Elitidrott SP/NV.
Ca 900 elever.
www.celsiuskolan.uppsala.se
018-727 28 00

Vad är bra med din skola?

– Jag går Elitidrottsprogrammet och tycker att skolan är bra därför att det går att kombinera idrotten med skolan. Sedan är lärarna bra.

Hur är undervisningen?

– Utmärkt. Jag kan sköta skolan hemifrån även om jag ska iväg på någon idrottsresa. Biblioteket är nog det största på alla

gymnasieskolor i Uppsala.

Hur är lokalerna?

– Fräscha, med ny matsal och aula och en otrolig musiksall. Och läget är perfekt, nära både till city och idrottsanläggningar.

Har ni ett bra elevråd?

– Ja. Elever som vill få igenom nya saker lyckas ganska lätt.

JOHANNA
LIVSMEDEL

” Mina bästa skolår.

Ekebygymnasiet

HR, EC, LP, HV florist.
Ca 400 elever.
www.ekebygymnasiet.uppsala.se
018-17 99 00

Vad är bra med din skola?

– Allting. Jag trivs jättebra. Min klass är bra. Miljön är trevlig. Det kommer att bli mina tre bästa skolår.

Hur är undervisningen?

– Undervisningen är bra. Lärarna är bra, precis som biblioteket. Bibliotekarien är hjälpsam och vet allt.

Hur är lokalerna?

– Själva byggnaden är gammal men inredningen är fräsch. Det finns mycket utrymme, så att man kan sitta nästan överallt.

Hur är skolmaten?

– Maten är både fräschare och mer näringsrik än de flesta andra skolor. Variationen är bra och matiderna passar utmärkt.

ZAID
NATUR

” Vi har bra lärare.

Fyrisskolan

EN, HV frisör/stylist, IV, NV, SP, TE,
GYSÄR. Ca 1000 elever.
www.fyrisskolan.uppsala.se
018-727 97 00

Vad är bra med din skola?

– Skolan är stor och man får chansen att lära känna människor från olika kulturer och orter. Människor på Fyrisskolan är sociala.

Hur är undervisningen?

– Väldigt bra. Vi har fått datorer och vi har bra lärare. Det är en blandning mellan gamla och unga lärare, vilket gör att de har

olika utlärningsätt.

Har ni ett bra elevråd?

– Jag sitter i styrelsen och vi har hand om massa olika aktiviteter. Skolan stödjer oss mycket och samarbetet med skolledningen är bra.

Hur är skolmaten?

– Bra, med flera alternativ per dag och varierad mat.

TILDA
EXPO

” Bra valmöjligheter.

GUC

Medieprogram.
Ca 550 elever.
www.guc.uppsala.se
018-18 02 00

Vad är bra med din skola?

– GUC är bra eftersom det finns bra valmöjligheter. Som elev på skolan kan du forma din utbildning lite till vad du själv vill att det ska bli.

Hur är undervisningen?

– Över lag är lärarna bra och hjälper dig om du verkligen vill göra bra ifrån dig i ett ämne. I biblio-

teket på skolan får du dessutom bra hjälp med böcker, om du behöver det.

Hur är lokalerna?

– Lokalerna är fräscha och moderna. Skolan ligger en bit från city, men det är värt att åka.

Har ni ett bra elevråd?

– Jag sitter med i styrelsen och vi har gjort mycket.

ymnasieskolor

IDA • PRAKTISK
NATURBRUK

” Trevliga lärare.

Jällaskolan

IV med inriktning naturbruk, NP, GYSÄR. Ca 350 elever.
www.jallaskolan.se
018-56 23 00

Vad är bra med din skola?

– Den klass där jag går har bra valmöjligheter. Min klass är liten och lugn. Vi är som en liten familj.

Hur är undervisningen?

– Vi har snälla, trevliga lärare som är väldigt bra.

Hur är lokalerna?

– Fina. Det finns mycket utrymme, och läget på skolan är bra.

Har ni ett bra elevråd?

– Min klass är inte med, men jag tycker att skolledningen är väldigt lyhörd. Det är ju vi elever som ska förändra skolan.

Hur är skolmaten?

– Jättegod. Den lagas på skolan. Det är mycket variation och i matsalen är det trevligt med dukar på borden, och ibland har de ljus.

SIRI • DEUTSCHE
KLASSE

” Lärarna bryr sig.

Katedralskolan

BF, HP, IB, NV, SP, Spetsutbildning i språk. Ca 1000 elever.
www.katedral.se
018-56 81 00

Vad är bra med din skola?

– Alla är väldigt studiemotiverade. Eleverna är trevliga. Lärarna är bra och väldigt omtänksamma, de bryr sig verkligen om varje elev. Jag trivs bra här.

Hur är undervisningen?

– Det känns som att lärarnas pedagogik gör att det man lär sig är något man kommer att ha

nytta av i livet.

Hur är lokalerna?

– Vi har ju ganska gammal stil, men lokalerna är moderna. Läget är väldigt bra. Det är nära till stan och på somrarna kan du ta dig ner till bryggan och äta glass.

Hur är skolmaten?

– Bra, den vegetariska också.

ELLEN
SPIEP

” Lokalerna är bra.

Lundellska skolan

NV, SP – media, OP, SPIEP, GYSÄR. Ca 800 elever.
www.lundellska-skolan.
uppsala.se
018-18 91 00

Vad är bra med din skola?

– Det är bra sammanhållning. Man får ett stort kontaktnät på skolan. Sedan har de goda smörgåsar i kafeterian.

Hur är undervisningen?

– Bra. Lärarna är oftast bra, det beror i och för sig mycket på personkemin.

Hur är lokalerna?

– Bra. Det är mycket natur och nära till promenadstigar. Jag tycker att skolan har ett fint läge. Det finns bra med utrymme på skolan och bra luft.

Har ni ett bra elevråd?

– På vår skola kallar vi det elevkår. Skolledningen är ganska bra på att lyssna.

ELLINOR
JOURNALISTIK

” Bästa skolmaten!

Rosendalsgymnasiet

NV, JO, SMIP, SPUNK. Ca 800 elever.
www.rosendalsgymnasiet.
uppsala.se, 018-727 33 30

Vad är bra med din skola?

– Lärarna är väldigt måna om eleverna. Alla på skolan är väldigt studieinriktade och de som har det lite svårt snappas upp i gruppen.

Hur är undervisningen?

– Bra. Det går aldrig att komma efter i ämnen, då allting som görs på lektioner när man är sjuk finns

utlagt på nätet i en blogg.

Hur är lokalerna?

– Väldigt fräscha. Det är sköna miljöer och jag måste faktiskt säga att jag älskar lokalerna.

Hur är skolmaten?

– Vi har den bästa skolmaten! Ibland är det musik i matsalen och de bryr sig verkligen och ser till att allt är så bra som det är tänkt.

NANCY
TEORI

” Här finns trygghet.

Uvengymnasiet

IV. Ca 250 elever.
www.uven.uppsala.se
018-727 20 60

Vad är bra med din skola?

– På Uven finns tryggheten. Du får mycket hjälp. Människor som går på skolan är väldigt varma. Det skapar en bra gemenskap.

Hur är undervisningen?

– Det går att få mer och bättre hjälp än i en vanlig gymnasieskola. Lärarna är bra, de har tålmod och förklarar allting från grund

och botten.

Hur är lokalerna?

– Uven är som ett andra hem.

Har ni ett bra elevråd?

– De lyssnar på elevers synpunkter. Skolledningen lyssnar också på oss. Rektorn är bra. Han kommer med egna förslag och lyssnar mycket på eleverna.

Bolandgymnasiet presenterar *Färsbiff med brunsås och potatis*

Potatisen: morot, lök, potatis, palsternacka och sockerärter från Findus kryddas med salt, peppar och rapsolja.

Biffen: Dafgårds frysta nöfärsbiffar 40

gram, värms i 200 grader, 20-25 minuter.

Såsen: Brunsås från Knorr, blandas med grädde till god smak. ●

Sagan om

FISKPINNEN

FRANS

KORTA LIV

Frans var bara en fiskpinne i mängden, en fryst Alaskapanett vilken som helst. Eller – skulle ha varit, om han inte blivit oväntad huvudperson när Word gav sig ut för att ta tempen på Uppsalas skolmat.

Celsiusskolan presenterar *Bönsallad och sås till fiskpinnar*

Bönsallad: Blanda 2 kg kokta blandade bönor (t ex kidney och blackeye), 3 st skivade rödlökar, 1 burk oliver à 3 kg, 1-2 dl soltorkade tomater, hackade med spad. Gör en vinägrettdressing på olja, vinäger och

italiensk salladskrydda.

Gräddfilsås, 800-850 personer: Blanda 30 liter gräddfil, 2 liter lättmajonnäs, 2 liter bos-tongurka, 1/2 dl salt, 1 msk vitpeppar, 1 msk citronpeppar, 2 dl persilja, 2 dl dill. ●

VILKEN ÄR DIN FAVORITMAT I SKOLAN? HUR FUNKAR DET MED MATEN PÅ DIN SKOLA?

Timmy Johansson
18 år, GUC

1. Fisk.
2. Jag tycker att vi får tillräckligt nästan jämt, men alldeles för lite när det är pizza. Lektionerna vid lunch är ofta slappa, så jag kan äta när matsalen öppnar. Tyvärr är maten oftast dålig. Konsistensen är dålig, det känns likadant oavsett maträtt. Men jag försöker ändå att äta för att få näring.

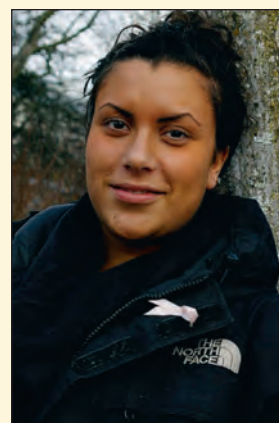
Mia Kurkiala
42 år, lärare, GUC

1. Soppa och pannkakor.
2. Maten räcker nästan jämt. Jag äter nästan alltid samma tid. Varken kvaliteten eller konsistensen är bra. Det är mycket tomma kalorier. Eleverna blir tillfälligt mätta. Frakten och uppvärmningen av maten försämrar kvaliteten.

Svante Christiansson
16 år, Fyrisskolan

1. Biffar med tomatås.
2. Det är oftast tillräckligt med mat. Ibland blir det för kort rast. När vi haft idrott är det jobbigt. Det är 40 minuters rast och stressigt att hinna till lektionen efter maten. Det borde gå att lägga ner mer pengar på maten.

Cheyenne Nowroozi Larki
17 år, Celsiusskolan

1. Pasta med grekiska biffar.
2. Vi får tillräckligt med mat. Jag har aldrig samma lunchtider men det passar bra. Jag blir hungrig när det är lunch. Det är jättebra mat på skolan, den lagas här och är alltid varm. Det är mycket variation.

TEXT JENNY ANDERSSON-MÅRD
FOTO HENRIC NYMAN

Frans

Ursprungsland: Nederländerna.

Ingredienser: Fiskkött av Alaska Pollock 60%, vetemjöl, potatisstärkelse, vatten, salt, jäst, rapsolja, druvsocker, lök, vitpeppar, dill, emulgeringsmedel E472, antioxidationsmedel E300, bakpulver E503, E461.

Tillagning: värmes i 225 gr 9-13 min.

Näringsvärde/100 g: energi 860 kJ, energi 205 kcal, protein 14 g, kolhydrat 19 g, fett 8 g.

D

ET ÄR EN helt vanlig dag för eleverna på Celsiusskolan. Klockan har precis passerat åtta. De långa korridorerna gapar än så länge tomma.

För **Gunilla Pernling** och hennes personal är dagens arbete i köket i full gång. I det rymliga vitkalkade köket håller fiskpinnen Frans på att förberedas för att bli tillagad i ugnen.

Frans kom till Celsiusskolan med lastbil dagen före. Med sina kompisar fördes han i sin kartong in genom den mörkgråa dörren vid varumottagningen. Det tog inte många minuter förrän Gunilla var framme med sin lasertermometer, för att kolla så att Frans och hans vänner var friska.

– Varorna ska hålla -18°C eller kallare. Sedan läggs varorna i frysen och

tas fram samma morgon som de ska tillagas, berättar Gunilla Pernling.

När vi besöker skolköket håller **Karin Setterlöf** på att lägga upp Frans och hans vänner på plåtar i rostfritt stål. Frans hamnar underst. Runtomkring sig kan han se hur personalen håller på med andra livsmedel som ska tillagas till dagens lunch. Vid ett stort kärl står Gunnel och tömmer i några Creme fraichetetrar, tillsammans med matlagningsgrädd och dill. Vid en av bänkarna bakom Gunnel står **Lena**, som är dietkokerska. Hon lagar mat till de elever som har allergier och som behöver specialkost.

FÖRSTA PLÄTEN, DEN som Frans ligger på, sätts in i ugnen exakt klockan 09.00. Klockan 10.00 beräknas Frans och hans kamrater vara klara.

En del av den mat som lagas på Celsius transporteras till Johannesbäcks-

Uppsala Fria Waldorfgymnasium presenterar *Kulturkökets röda sås*

- 1/2 dl olivolja
- 10 gula lökar, finhackade
- 3 röda paprikor, hackade
- 5 tomater, hackade
- 2-3 dl röda linser
- 5 vitlöksklyftor
- Paprikapulver, spiskummin, chili, salt, svartpeppar

Fräs löken, som gärna får vara riven. Det viktiga är att man får en skön smet av lök som får puttra länge på svag värme tillsammans med de andra ingredienserna.

Lite vatten kan behövas för att få linserna väl genomkokta.

Om du vill ha vitlök bara för smaken kan du fräsa den tillsammans med löken, vill du vara hälsosam tillsätter du den när du stängt av plattan (antioxidanterna försvinner efter 85 grader). ●

VILKEN ÄR DIN FAVORITMAT

Mohamad Hassan
37 år, ordförande i Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, kock.

1. Jag är laktoskänslig och äter inte griskött. Jag tar det som finns och som jag kan äta.

2. Kvaliteten varierar. Totalt sett är den bra utifrån de resurser som finns.

Storkök var ordet. I Celsiusskolans kök går det åt 80 liter mjölk och 12 kilo isbergssallad om dagen. När det serveras pannkakor går det åt 175 kilo. 25-35 kilo mat om dagen åker i soporna. Den högra bilden är från Rosendalsgymnasiets kök (foto Sophie Zettermark).

▶ skolan. Kvaliteten på den transporterade maten försöker matpersonalen upprätthålla genom att göra flera temperaturmätningar under serveringstiden.

SKOLMATEN HAR ALLMÄNT dåligt rykte. Ofta beror detta på transporter. Livsmedelsverket har tagit fram ett kompendium med kriterier för hur bra skolmat ska vara. Där står klart och tydligt att mat som transporteras både förlorar smak och tappar näringsinnehåll.

– Det är självklart att transporter påverkar maten. Smaken blir sämre och vissa vattenlösliga vitaminer försvinner, säger Åsa Brugård-Konde på Livsmedelsverket i Uppsala.

– En lunch som lagas på den skola där den äts har mycket mer smak. Alla människor äter med sina sinnen. Blir sinnen stimulerade, blir det automatiskt att mer mat äts.

Ekonomin anses ofta vara för dålig för att det ska gå att laga en bra skollunch. Monica

Rönn, ansvarig för skolmaten på de kommunala skolorna, gör matsedlarna så att varje skollunch beräknas kosta 11,85 kronor.

Därmed inte sagt att varje lunch verkligen kostar 11,85 – det avgör varje enskild rektor, och ekonomin gör att rektorerna måste väga skolmaten mot exempelvis antal lärare och standard på läromedlen.

– Gymnasieskolan har två år i rad gått back med cirka 10 miljoner kronor. I och med det fick vi börja se över hur mycket mat som vi verkligen hade råd med. För 2007 fick vi fram att pengarna bara räckte till 8,50 kronor per portion, säger Lars-Olof Jansson, ekonomichef för gymnasieskolan inom UVB, Uppsala produktion vård och bildning.

UVB får pengar till gymnasieskolan från UAN, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. I år får den kommunala gymnasieskolan 658 miljoner, varav 15 miljoner går till skolmaten – 9,64 kronor per elev per dag. Sedan kan rektorerna välja att skjuta till lite

Skolmat

2007 lade Uppsala kommun 97,6 % av genomsnittet för landets kommuner på skolmat per elev på skolmat. I Uppsala län lade Älvkarleby mest på skolmaten per elev, 134,3 %. Minst i länet lade Enköping med 84,4 %.

Dyrast skolmat i landet hade Dorotea i Norrbotten (212,4 %), minst pengar lade Vara i Västra Götaland med 62,3 %.

Källa: SCB. Obs att låg eller hög kostnad inte motsvarar låg eller hög kvalitet på maten.

Läggs det mer pengar på kökspersonalen går det att laga maten från grunden. Därigenom skulle maten bli bättre.

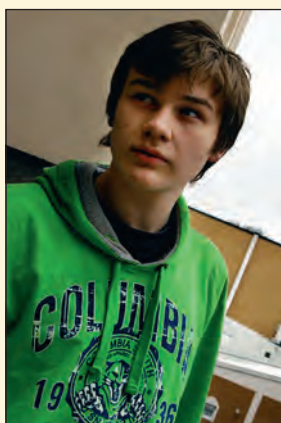
SKOLAN? HUR FUNKAR DET MED MATEN PÅ DIN SKOLA?

Sally Haroun

18 år, Linnéskolan.

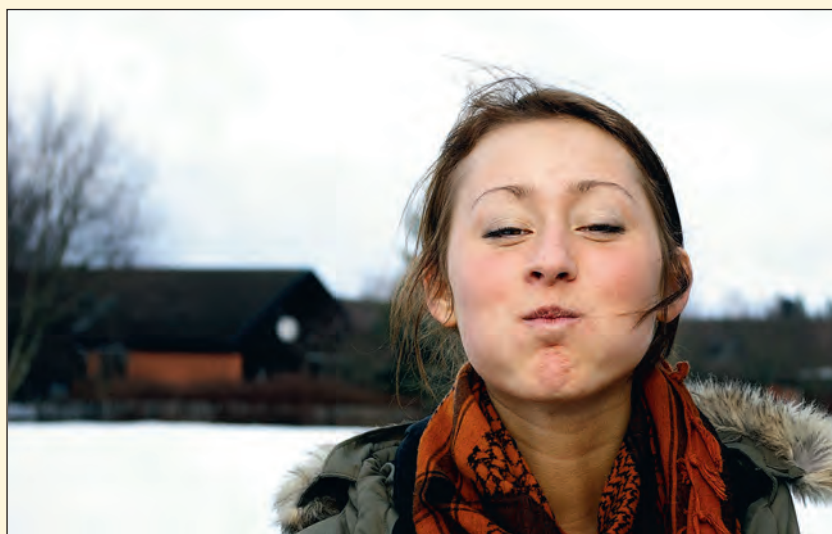
1. Spaghetti och köttfärsås.
2. Vi får tillräckligt med mat. Det är olika lunchtider, men det blir aldrig för tidigt eller för sent. Tyvärr är maten inte speciellt god. Den tillagas ju på en annan skola och blir bara uppvärmd här.

Alexander Andhed

16 år, Katedralskolan

1. Spaghetti och köttfärsås.
2. Det är tillräckligt med mat på Katte. Oftast är mat-tiderna bra. Det händer dock att det ibland blir lite för sent, och det är något som borde gå att ändra. Jag tycker maten bra och att jag kan äta mig mätt.

Nathalie Nordström

17 år, GUC

1. Spaghetti och köttfärsås.
2. Jag tycker oftast att maten räcker. Ändå har vi olika mattider. Salladsbuffén tycker jag är bra. Dock är konsistensen på den varma maten slemmig... Jag har hört en del äckliga saker om innehållet i maten, men äter ändå. Jag tycker det fungerar bra med maten på skolan.

extra. Celsiusskolans rektor gör detta eftersom skolans elitidrottande elever behöver bra mat i större mängder än de flesta andra elever.

FRANS BÖRJAR FÅ en gyllenbrun färg av värmen i ugnen. Klockan tio blir det aktivitet i köket. Frans och hans vänner börjar plockas ut från ugnarna. Gunnel mäter temperaturen på maten. Frans ska hålla minst 75°C när han tas ut från ugnen – men inte för mycket högre eftersom han då lätt blir torr och oaptitlig.

Plåtarna körs ut till värmeskåp vid serveringsdiskarna.

En doft av fisk börjar snabbt sprida sig i den vit-gröna matsalen med stora fönster som släpper in mycket ljus. Lena, som är vid serveringsdisken, plockar ut plåten med Frans och hans vänner samt en med fiskgratäng. Ett av Livsmedels-

verkets krav som Celsiusskolan uppfyller, är att det ska finnas tre olika rätter varav en vegetarisk varje dag.

Det är fortfarande ett tag kvar innan eleverna kommer att börja strömma in i matsalen. Vid grönsaksdisken fixar personalen grönsaksbordet. Varje dag försöker personalen se till att det finns fem olika sorters grönsaker. Eleverna tar grönsaker först.

Trots detta så är det svårt för både Celsius och andra gymnasieskolor i Uppsala kommun att servera mat med bra kvalitet och uppfylla alla Livsmedelsverkets kriterier med till exempel nyckelhålsmärkt eller ekologisk mat, på grund av ekonomin.

SKOLMATENS VÄNNER ÄR ett samarbete mellan LRF och bondeägda livsmedelsföretag. Frågan går till Annika Unt-Widell, projektledare för Skolmatens vänner:

behöver ekologiska varor vara dyrare än andra livsmedel?

– Denna fråga är ganska svår. En del tycker det behövs mer pengar, andra inte. Regeringen har beslutat att 25 procent av den mat som serveras bör vara ekologisk. I slutändan är det ändå kommunerna som själva bestämmer. Skolmaten sitter i kläm, säger Annika Unt-Widell.

Mohamad Hassan, Folkpartiet, ordförande i Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Uppsala och före detta kock, säger att det inte är pengar som behövs:

– Maten på skolan är mycket viktig. Vi behöver hitta nya metoder och inspiration för att förbättra matkvaliteten och inte bara skjuta till pengar.

Annika Unt-Widell är inne på samma spår. Hon säger att skolmaten nu får på gränsen till för lite pengar, men att det

OM CELSIUSSKOLAN HADE tre kor skulle skolan kunna vara självförsörjande på mjölk. 80 liter mjölk går det åt varje dag när eleverna äter lunch.

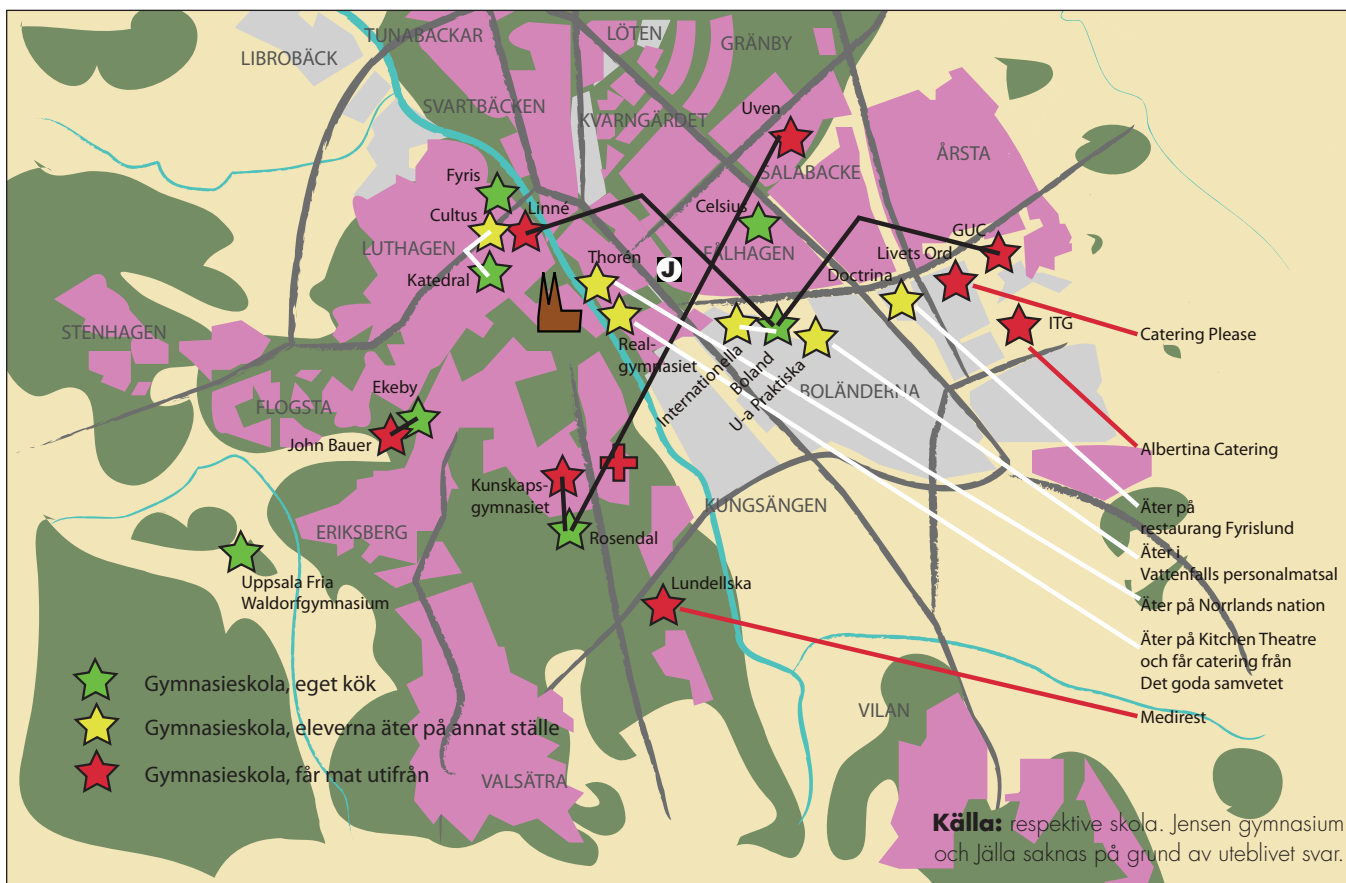

Illustration: Rebecca Lindner och Märten Markne.

▶ kan gå att få det att fungera. Med rätt kunskap i köket går det rentav att laga mat från grunden, säger hon:

– Det är egentligen billigare än att köpa halvfabrikat. I dag kollar också många kommuner på hur man kan få elever att börja tänka över hur mycket de lägger på tallriken. Den mat som kastas innebär att mycket pengar går direkt ner i sopsäckarna. Om man lagar bra rätter tar eleverna så mycket som de äter upp och då skulle skolorna ha råd med bättre råvaror, säger hon.

Också Åsa Brugård-Konde på Livsmedelsverket säger att matens kvalitet till stor del beror på hur pengarna disponeras:

– Lägg det mer pengar på kökspersonalen går att laga maten från grunden. Därigenom skulle maten bli bättre.

På friskolan Uppsala Fria Waldorfgymnasium med ungefär 20 elever lagas

” En lunch som lagas på den skola där den äts har mycket mer smak.

all mat från grunden av Kulturköket, med i möjligaste mån närodlade, ekologiska och rättvisemärkta varor.

– För oss är det viktigt att servera en genomtänkt måltid som främjar miljön och människorna. Maten ska tillfredsställa både smaklökar, ögat och sinnet, säger Eva Källander på Kulturköket.

De 8,50 som den kommunala skolmaten kostade 2007 behöver inte vara för lite, påpekar Åsa Brugård-Konde:

– Det är väldigt lite för en privat-

person. Men för ett skolkök ger stora leveranser lägre pris på varorna.

KLOCKAN 10.40 STORMAR eleverna in i matsalen genom de ljusgröna skjutdörrarna.

Det dröjer inte länge innan Frans hamnar på en grå plastallrik tillsammans med en fiskpinnekompis, två potatisar, dillsås och grönsaker och väntar på att bli uppäten. De glänsande besticken närmar sig. Efter en kort kamp mot kniven är Frans liv slut. ●

Det ska finnas två vanliga maträtter och ett vegetariskt alternativ varje dag!

Helst ska det finnas en vegetarisk rätt och två "vanliga" varav en utan fläsk. Ibland fungerar det inte att skicka tre rätter till en skola, och det bästa är därför att ha tillagningskök på varje skola.

5 myter om skolmaten

Antalet tillagningskök är för få. Kommunen vet om det!

Det bästa är att ha tillagning på varje skola. Valfriheten kan vara större och kvaliteten bättre när inte färdiglagad mat behöver skickas runt.

Fångar på fångelser får bättre mat än gymnasieeleverna!

En kommunal gymnasielunch beräknas kosta 11,85 kr. En lunch på Hallfängelset kostar femtio öre mindre. Totalt äter en intern för 40 kr/dag, inräknat frukost, lunch, middag och fika tre gånger.

Gymnasieskolornas mat når inte den standard som Livsmedelsverket kräver!

De kommunala skolornas menyer följer Livsmedelsverkets råd. Jag vill gärna veta vilka skolor som inte håller måttet så det går att åtgärda.

En dag i veckan bör bara vegetarisk mat serveras på skolorna!

Jag tycker det ska gå att välja vegetarisk mat varje dag. Jag tror inte alla är mogna för att styras till en vegetarisk dag i veckan även om det är bra både för miljö och ekonomi. Vi brukar dock försöka smyga in både ekologiskt och vegetariskt lite extra i menyerna.

Monica Rönn,
Uppsala kommuns
kostchef,
svarade.

**GRATIS KAFFE
HELA MAJ!**
Vårerbjudande

**CAFÉET
ÖPPET
MÅNDAG-ONSDAG
KL. 16-21**

GRAND

LIVEMUSIK-ONSDAGSVÄFFLAN-CRAZY MONDAYS-BILLIGT FIKA
UPPSALAS KULTURHUS FÖR UNGA-WWW.GRAND.UPPSALA.SE

TEL. 018 - 727 51 83 ADDRESS: TRÄDGÅRDSG. 5 ALLTID 100% DROGFRITT

Byråkrat

Ålder: 46 år

Gör: är chef över alla kommunala gymnasieskolor i Uppsala utom Boland-gymnasiet och Jällaskolan. Kajsa ser till att alla pengar räcker till, att det finns lokaler och att både personal och elever trivs på skolorna.

Kajsa Wejryd

Gymnasievalet är väldigt svårt.

Vad vill du förbättra med den kommunala gymnasieskolan?

– Jag skulle vilja se till att fler elever kände att gymnasiet var deras egen skola. Jag skulle också vilja se till att färre hoppade av skolan.

Varför tror du att många upplever skolan så stressig idag?

– Mycket på grund av påtryckningar utifrån. Man ska också hela tiden välja rätt för att bli så framgångsrik som möjligt.

Vad kan skolan göra åt det?

– Att försöka få eleverna att känna att de lyckas med sina studier. Det behöver dock inte betyda att man får bäst betyg. Jag tror att det är viktigt att jobba med trygghet i skolan.

Vad tycker du är bra med de

kommunala skolorna?

– Vi har fler lärare per hundra elever än de privata skolorna. Vi har också fler behöriga lärare än de privata skolorna. Dessutom tycker jag att vi har bra kringpersonal och en trygg skolmiljö. Det är mycket mer som jag tycker är väldigt bra, men vi är inte perfekta.

Snart kommer en proposition i riksdagen om den nya gymnasieskolan. Den innehåller ett förslag att de som väljer praktiska linjer inte kommer att läsa de kurser som behövs för högskolebehörighet. Tror du att det kommer att minska avhoppet?

– Kanske. Det här förslaget har kritiserats mycket. De-

batten har handlat mycket om att förslaget kommer att öka klasskillnaderna.

Om förslaget går igenom, kommer man då att behöva välja vad man vill bli redan vid 16 års ålder, och kommer inte det bli väldigt svårt?

– Gymnasievalet är väldigt svårt när man är så ung eftersom det ofta känns väldigt avgörande och för att

man kanske inte riktigt vet vad man vill göra.

Finns det för många valmöjligheter idag?

– Ja, kanske, det gäller att hitta en balans mellan vad man tycker är roligt och vad man vill göra i framtiden. Det kan vara väldigt svårt om det finns för mycket att välja på.

*text Bea Klein
foto Henric Nyman*

IT-GYMNASIET

Uppsala

öppet hus 22/4 kl. 17-20

**You want IT
We give IT
You'll love IT**

www.it-gymnasiet.se

Linnéa Andersson
word@word-uppsala.se

Om jag skulle bli ombedd att nämna den genre inom litteraturen jag gillar bäst skulle jag säga fantasy. Det har jag en känsla av att de flesta i min ålder skulle svara, om man nu läser över huvudet. Är man tjej så har man sträckläst, förälskat sig i och gråtit över *Twilight*-serien, är man kille har man antagligen läst *Eragon*-böckerna eller liknande bok vars handling involverar drakar. Och alla har läst *Harry Potter*, till och med de som aldrig läser.

DET FINNS MÅNGA sätt att gilla fantasy som genre eftersom den inte definieras av handlingen i berättelsen utan har rätten att kallas fantasy bara något övernaturligt dyker upp på vägen, vare sig det sker slumpmässigt på **Stephen King**-vis eller om det övernaturliga är förutsättningen för själva historien, på **Tolkien**-vis.

Vad är det då vi ser i denna genre, förutom magi, svärd och drakar? Den främsta anledningen för vår kärlek till det övernaturliga tror jag är att det erbjuder oss en liten stunds verklighetsflykt.

Alltför ofta tar recensenter upp personligt igenkännande som något bra. Jag läste häromdagen en recension av *Twilight* där någon tyckte att karaktären **Bella** (den bräckliga, medelmåttiga flickan som blir kär i vampyren) var alltför ofeministiskt mesig för att hon skulle kunna känna igen sig i henne som person.

Det blev slightly av en aha-upplevelse.

ÄR DET FÖRSTA folk gör när de öppnar en ny bok att leta efter en karaktär att "identifiera" sig med? Börjar man direkt att försöka hitta saker man kan relatera till sin egen vardag?

Vad är det för mening med att när man kommer hem från skolan sex på kvällen, efter en tvåtimmars psykologilektion som sugit livslusten ur en effektivare än en dementor (ursäkt Harry P-liknelsen), och drar av sig skolväskan vars läxböcker kan räknas i tiotals kilo, ska sätta sig ned med en god bok *som man känner igen sig i*? Jag vet inte hur det är med er där ute, men få av oss lever väl så pass intressanta liv att inte ens sagornas värld har någon extra spänning att erbjuda.

Anledningen till att jag öppnar en bok är att jag vill förirra mig in i en drömvärld, lite som en lsd-tripp, långt bort ifrån min egen verklighet. Inte för att jag tycker att mitt liv är tråkigt, det är bara det att fantasin inte skulle ha någon funktion om jag blandade ihop den med verkligheten. De är bäst var för sig.

Jag vill ha djupa trolldogar, forna historiska epoker, myter, sagor, trollkarlar med silverskägg. Berättelser som inte har ett dugg med verkligheten att göra. Fantasy ska vara fantasy. ●

Det är bara det att fantasin inte skulle ha någon funktion om jag blandade ihop den med verkligheten.

4 OVERKLIGA FANTASYBÖCKER

KERSTIN EKMAN

HÄNDELSER VID VATTEN

EN BOK SOM egentligen inte har ett dyft med fantasy att göra.

Dock är den värd en plats här,

och i alla andra rekommendationsspalter. Stämningen uppe bland nordländska berg, mörka granar och spöklika, rutnande träsk

i denna sällsamma berättelse lyckas bli sådan att vad som helst skulle kunna hända.

TERRY GOODKIND

WIZARDS'S FIRST RULE

FÖRSTA BOKEN i en fantasyserie om elva böcker på engelska.

Händelseförloppet är klassiskt

uppbyggt: Richard och Kahlan måste stoppa den onde Mörken Rahl innan han lägger hela världen under

sitt valde. Magi, svärd, kreativa tortyrmetoder och en och annan moralisk eftertanke. Renblodsfantasy när den är som bäst.

JK ROWLING

TALES OF BEADLE THE BARD

DENNA SAGOBOK MED fem korta berättelser är hämtad direkt från Harry Potter-världen (**Dumble-**

dore gav den till **Hermione** i sista boken). Trots att den är ljusår från tidigare

mästerverks höjder är det

mysig bok och för inbitna Potterfans ännu en chans att dyka ned i den värld vi älskar.

STEPHEN KING

DET MÖRKA TORNET II: REVOLVERMANNEN

ÄNNU EN SERIE, denna gång om sju böcker. Första boken är inspirerad den gamla spaghet-

tiwestern filmen *The good, the bad and the ugly* och huvudpersonen av **Clint Eastwoods** karaktär, vilket

är rätt beskrivande för stämningen. Men obeskrivligt underbar. Förälskelsen tog fart på första sidan.

Knas och humor

KENNY BEGINS

REGI CARL ÅSTRAND,
MATS LINDBERG MED JOHAN
RHEBORG, BJÖRN GUSTAVSSON,
SISSELA KYLE **ACTIONKOMEDI**

PONTUS STÖRSTA PROBLEM är att han är klumpig men kär. Han vet inte hur han ska prata med tjejen i hans drömmar och han blir mobbad och förföljd.

Sedan rör han en grön kristall och dagen därefter kraschar "galaxhjälten" Kenny genom hans sovrumsvägg och ber desperat, förvirrad och ointresserad om hjälp. Eftersom en skurk med jättehjärna och rullstol letar efter kristallen som gjort Pontus såväl stark som snygg blir det lite problem och det blir inte bättre än att de får slåss och springa på för glatta livet (dock letar Kenny mest efter fortkörare och glass).

Lägg till detta en rollista där Björn Gustavsson, Sissela Kyle, Brasse, en ung Skarsgård och Johan Glans ingår – och äventyret kan börja!

Ja, ibland känns det verkligen som att man prioriterar lite fel i livet då

nytt och finkultur får gå före nonsens och humor, och det är en lätt berusad känsla som infinner sig när man i stället för de vanliga samhällskildringarna och romantiska komedierna är på väg till biografen för att se en film om en hockeyfrilleprydd galaxhjärte som slåss mot väffeljärnsliknande monster för att slippa det ödesdigra av alla öden: att tvingas bli frisör.

Det känns så fruktansvärt uppfriskande! Och visst är det svårt att återuppväcka samma nostalgiska känsla som i tv-serien (var är till exempel de störiga hårdrockarna, och vem kan egentligen ersätta Tomas Di Leva?), men filmen ger ändå ett inslag av någonting som jag tycker att vi har alldeles för lite av idag: knas och opretentiös humor.

VISST KÄNNS DET lite utspätt och stelt ibland – inte minst Skarsgårds skådespelarinsats – och det är väl ingen film man blir gripen av direkt, men däremot bjuder den på ett tjog ofrivilliga fnissattacker. Och det kan kännas minst lika viktigt, ibland.

Virve Ivarsson

Kenny begins
Foto: Göran Hallberg

En shopaholics bekännelser
Foto: Robert Zuckerman

Hopplös och hatad
Foto: Sandrew Me

Bjuder på ett tjog ofrivilliga fnissattacker.

HOPPLÖS OCH HATAD AV ALLA

REGI ROBERT WEIDE
MED SIMON PEGG,
KIRSTEN DUNST, MEGAN FOX,
JEFF BRIDGES **KOMEDI**

SIDNEY YOUNG är journalist på en av Englands skvallertidningar, Post Modern review, som inriktar sig på att förse folket med det hetaste skvallret just nu.

Tidningen befinner sig dock på gränsen till konkurs, och Sidney har inget annat val än att hitta en riktigt saftig story åt tidningen. Och sådana hittar man backstage, på kändisarnas egna fester.

En sådan råkar vara för den väletablerade Sharps magazine där Sidney lyckas ta sig in förklädd och allt verkar gå enligt planerna ända tills

ödet inte vill längre och festen slutar i ett tumult av spillda drinkar, tjejer knuffade i poolen och – en gris.

När Sharp magazines redaktör ringer nästa dag är det inte för att stämma Sidney, utan för att erbjuda honom jobb på sin tidning i New York.

FILMEN BÄR AV på en cynisk och rolig resa genom falska leenden och affärsmässiga spel.

Det är inte roligt genom hela filmen, men den har sina stunder och då är det riktigt kul. Den får en också att föredra en äkta misslyckad tönt som Sidney framför en falsk, ytlig och söt skådespelerska.

En väldigt enkel film att avnjutas med en nypa salt.

Rebecca Lindner

4 FILMTIPS FÖR DIG SOM IN

GRABBen I GRAVEN BREDVID

REGI KJELL SUNDVALL MED ELISABET CARLSSON, MICHAEL NYQVIST **DRAMA**

ÄNKAN DESIRÉE LEVER ett stillsamt liv i staden. Benny bor ensam på en bondgård. Båda har de drömmen att hitta kärleken. En dag korsas deras vägar på en kyrkogård; en kulturrock som leder till en märklig kärlekshistoria kantad av värme, passion, glädje och sorg. En riktig känslösam feelgoodfilm som berör alla sinnen.

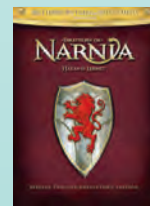

Jenny Andersson-Mård

NARNIA – HÄXAN OCH LEJONET

REGI ANDREW ADAMSON MED TILDA SWINTON, WILLIAM MOSLEY, SKANDAR KEYNES **DISNEYÄVENTYR**

MED EN OSANNOLIK detaljrikedom och bra skådespelare skildras boken om det magiska klädskaftet som leder till det en gång blomstrande landet Narnia, ett land som drabbats av en evig vinter som bara kan stoppas av landets rättmätiga kungafamilj och deras vän lejonet Aslan.

Sara Lindgren

EN SHOPAHOLICS BEKÄNNELSER

REGI PJ HOGAN
MED ISLA FISHER,
HUGH DANCY
ROMKOM

EN SHOPAHOLICS BEKÄNNELSER är precis så lagom klyschig och överdriven på sina ställen som en lättsam och underhållande film ska vara. Jag skrattar lite här och där, ibland hjärtligt för att det är roligt och ibland lite lamt åt de skämt som återanvänds för tredje eller fjärde gången inom genren.

Handlingen flyter på utan att bli tråkig eller alldeles för förutsägbar – en typisk feel good-film som passar de flesta, mest för att den egentligen inte opassar någon. Det är dock en ganska tjejjig film, lite fnissig på sina ställen och mycket namedropping när det kommer till exklusiva modevaruhus. Den påminner i viss mån om *Djävulen bär Prada*, som den inte riktigt lyckas matcha i vare sig snygga kläder eller elaka chefredaktörer, även om det bjuds på en del sådant också. Funkar absolut på en biokväll med tjejkompisarna, men lämna pojkvännen hemma.

Kimberly Åkerström

BOY A

REGI JOHN CROWLEY **MED** ANDREW GARFIELD, ALFIE OWEN, KATIE LYONS **DRAMA**

JACK BURRIGE HAR precis kommit ut från fängelset efter att ha varit instängd sedan han var tio år. Fjorton år har gått och nu kämpar Jack med att leva ett så normalt liv som möjligt. Samtidigt försöker han dölja sitt förflutna för att få en chans att börja om.

Men det som han och hans vän Philip gjorde som små faller hela tiden tillbaka till hans minne, hur mycket han än försöker glömma det.

Den här filmen känns äkta och det går inte att sitta i biosalongen oberörd. Det knyter sig i magen på mig och jag sitter verkligen som klistrad. Jag tycker om det här, så som jag tycker om hur detaljer på ett snyggt sätt vävs samman samtidigt som allting blir tydligare.

Så här långt är det bra, till och med riktigt bra.

Men så klart har även denna film ett slut, ett slut som tyvärr inte alls ger filmen den rättvisa jag hade hoppats på. Ett slut som gör mig ganska besviken.

Freja Arvidsson

Jag var för några veckor sen och såg I taket lyser stjärnorna med några kompisar. Det är i första hand inte en film för mig utan en bok, en riktigt bra bok dessutom.

Det är ofta det här som gör det lite knepigt, förväntningarna på filmen blir större desto bättre boken är och hand i hand med förväntningar går besvikelser. Det är alltid så att händer suddas ut, huvudpersonen är fel och det blir så mycket som glöms bort, redigeras och förkortats. Även i *I taket lyser stjärnorna* var det inte bara tydligt hur mycket som de hade ändrat på, det satte sig verkligen i magen på mig hur många händelser från boken som de tagit bort och ersatt med nya, helt främmande.

DET ÄR I och för sig så här man måste göra. För att filmen faktiskt ska gå framåt och inte stå still och trampa behövs det någon som tar ut det viktiga. Filmformat är inte och kommer aldrig bli detsamma som bokformat, det går inte att placera in varenda liten dialog och varenda liten tanke från boken i filmen. För hur lång skulle den inte bli då? Vem skulle ha tid att se på en så lång film? Vem skulle vilja se en sådan film ens?

Inte jag i alla fall.

På något sätt är det charmiga med filmer från böcker att de gestalts på ett nytt sätt. Att man faktiskt kan upptäcka någonting nytt med berättelsen är intressant och att den blir mer lättillgängligt är det ingen tvekan om. Men det är ändå någonting som försvinner, det är det. Fokuseringen på innehållet ersätts av fokuseringen på vad man ska ta bort.

Speciellt när det gäller böcker där man inte kan ändra på händelser hejvilt. *Harry Potter* är bara ett sådant här exempel. Här blir det lite mer besvärligt, här spelar händelserna i sig mycket större roll eftersom händelse leder till händelse. Även de "mindre viktiga" händelserna kan bli svåra att ta bort, eftersom de inte riktigt existerar.

I stället rensar man bort allt som går att rensa bort, och det är mellanrummen som råkar ut för detta allra först. Mellanrum och väntan som gör att boken faktiskt blir en berättelse, inte bara en mängd händelser som snabbt swishar förbi och lämnar mig sittandes i soffan tänkande: Jaha? Och det här var alltså det? Det som boken faktiskt handlade om då? Allt det svåra med att hitta allting och allt det krångliga? All väntan och spänningen? Vart tog det vägen? Försvann det bara?

OCH VISST, PÅ ett sätt lyckas de väl. Filmen blir kortare, det går fortare att se den och jag kommer hinna med att göra en massa andra saker också.

Men blir den verkligen bättre? ●

TE HINNER LÄSA BOKEN

SANDOR SLASH/IDA

REGI HENRIK GEORGSON **MED** ALIETTE OPHEIM, ANDREJ LUNUSJKIN, LIA BOYSEN **DRAMA**

DU LÄSER BOKEN, och du blir fast och kanske känner du igen dig lite. Du drömmer dig till en överklig vardag. Du tittar på filmatiseringen, och du blir fast igen. Den enda skillnaden är att efter att du kollat på filmen förstår du att allt underbart kan

bli till verklighet och att problem är lätta att lösa, bara man kämpar för det.

Carl Fagerström

TIMMARNÄ

REGI STEPHEN DALDREY **MED** NICHOLE KIDMAN, MERYL STREEP **DRAMA**

NICHOLE KIDMAN GÖR ett utmärkt porträtt av en Virginia Woolf som älskar livet och samtidigt har dödslängtan. Vi följer även en deprimerad hemmafru och en lesbisk nostalgiker som alla, i olika tider, brottas med livet, kärleken och döden medan de försöker leva

som man ska, men möter motstånd inte minst ifrån sig själva. Bland det coolaste jag har sett!

Virve Ivarsson

Värmer som solen

SALEM

Astronaut (EMI) POP

SALEM AL FAKIR: ett geni, en man med stil och en av Sveriges mest hyllade musiker. Efter två års tystnad kan ett mästerverk signerat Salem äntligen hittas bland skivhyllorna ännu en gång.

Det är ett verk som har skapat en enorm prestationsångest hos Salem efter den stora succén med debutalbumet *This is who I am* – en ångest som jag, efter att skivan fått gå varm hos mig, säkert kan säga var onödig. Det är snarare framtida album han ska oroa sig över, för den här skivan slår ärligt talat debutalbumet sönder och samman.

Astronaut bor redan tryggt i mitt lilla bultande musikhjärta tack vare de

mjuka, lena och lite ovanliga melodierna Salem har skapat.

Skivan är ett framgångsrecept för att tränga in i de flestas hjärtan, jag tror faktiskt att ingen vettig människa kan motstå den här skivan, den är alldeles för bra för det.

SKIVANS GLADA MELODIER är som vårsolen, du kan inte låta bli att le när du lyssnar på dem. De för mina tankar till en trevligare värld, där sommaren redan är här, blommorna blommar och livet leker.

Om det är några låtar som ska lyftas ut ur mängden är det *Astronaut*, *One of the others* och *Roxy*, de lyser lite starkare och värmer lite mer än de resterande åtta.

Som sagt, att radera Al Fakir ur artistnamnet, raka bort de vackra lockarna och klä sig i kostym verkar vara ett smart karriärdrag. Kanske är det – eller motsvarande – vad vi alla ska göra för att bli ihågkomna.

Sara Lindgren

Maia Hirasawa
Foto: Razzia

Salem
Foto: Tre Dadlar

Caroline af Ugglas

Den här skivan slår ärligt talat debutalbumet sönder och samman.

ANNA JÄRVINEN

Man var bland molnen (Häpna/Playground) POP

NYCKELN TILL ATT tycka om Anna Järvinen är att förstå och känna med hennes röst. För mig har det aldrig varit svårt. Jag var fast redan när hon sjöng i bandet *Granada*. Det är något så fascinerande över rösten. Det här är hennes andra soloalbum.

Nu har hon arbetat tillsammans med *Gustav Ejstes* från *Dungen*, vilket har visat sig vara ett synnerligen lyckat och fintstämt samarbete, för resultatet är ljuvligt.

Emma Nilsson

MÅNS ZELMERLÖW

MZW (Warner) IDOLSKRÄP

"NU ÄR DET mycket mer av mig själv – den jag är – i musiken. Jag har själv skrivit mer än hälften av låtarna" berättar Måns i sin biografi.

Jag kan bara säga så här angående detta: Måns, jag tycker inte att du ska skriva dina låtar själv. De är lama och jag vill inte somna när jag lyssnar på dem. I stället tycker jag att du ska satsa på dans- och trallvänlig musik och fortsätta se söt ut.

Bästa spåret: *Hope and glory*.

Sara Lindgren

4

FIFFIGT FÖRKORTADE BRA

MGMT

ORACULAR SPECTACULAR ELECTROPOP

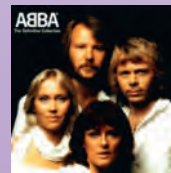
MGMT ÄR EN förkortning som man bör ha koll på i kaoset av alla band-

förkortningar. MGMT har ersatt electropopbandets ursprungsnamn *The Management*. 2007 kom skivan *Oracular spectacular* ut på marknaden. Kritiker har hyllat skivan, och jag kan verkligen förstå varför. Musiken känns fräsch och låtarna verkar inte gå att tröttna på.

Bea Klein

ABBA

THE DEFINITIVE COLLECTION POPNOSTALGI

AGNETHA, BJÖRN, BENNY OCH ANNI-FRID. Snacka om att de har lyckats

med något. Det känns på något sätt egentligen överflödigt att tipsa om ABBA, men vad ska man göra?

Det går inte annat än att älska deras musik. Alla kan sjunga (in my case vråla) med och alla blir glada.

Lyckat helt enkelt!

Therese Gustafsson

CAROLINE AF UGGLAS

Så gör jag det igen (Universal)
POP

HON HAR EN fantastisk röst, den udda fågeln från årets Melodifestival. Det kommer man inte ifrån, hur mycket man än stör sig på hennes klädstil (eller brist på klädstil).

Egentligen är inte *Så gör jag det igen* något extraordinärt album som kommer att skriva musikhistoria. Texterna andas Melodifestival och håller sig lagom trallvänliga utan att ge någon djupare analys av tillvaron. Men hennes röst lyfter den enkla musiken och de banala lättexterna och gör helheten till något mycket större än vad det skulle ha blivit om någon av de mer välklädda schlagerdivorna skulle ha spelat in samma skiva.

Även om Caroline af Ugglas gör sig allra bäst live när hon kör loss som hon vill på scen är albumet en skön investering med massor av känsla rakt igenom.

Kimberly Åkerström

MAIA HIRASAWA

GBGVSTHLM (Razzia/BAM)
POP

"MYCKET" ÄR MIN rubrik på skivan. Den har allt; tempobyten, biltutor, visslingar och dragspel. Mysfaktorn är ytterligare än ingrediens, det räcker med att titta på den stickade tröjan på omslaget så förstår man.

Det musikaliska geniet Maia Hirasawa fortsätter med låtar som har större arrangemang än tidigare samtidigt som allt har sin roll utan att det känns påklistrat, till och med biltutan har sin givna roll. Det handlar om hemlängtan, förvirring, vänskap och den stora kärleken, som tillsammans skapar en berättelse om hennes resa.

TIPSET ÄR ATT sätta på denna skiva på väg till skolan. Du hinner vakna lite smått under de första tre låtarna men sedan blir du klarvaken och uppe i varv efter underbara *South again* och redo för din egen resa.

Carl Fagerström

Sara Lindgren
sara@word-upsala.se

Under min tonårsperiod har jag betat av artist efter artist, genre efter genre och bränt

blandskiva efter blandskiva. Jag har hoppat, gråtit och njutit till tonerna av både oljud som jag kan rädda dina öron från och artister varje trumhinna måste hälsa på innan den skrumpnar och musiksinnen begravs under livets tunga ok.

Bland alla dessa så kan du finna åtminstone 17 band/artister som de inbitna fansen nämner vid bokstavskombinationer i forum, på Youtube och Myspace. Förkortningar som för gemene man inte säger ett jota, bara är bokstäver, nonsens och luft. Men de är inte luft, de är koder för stordåd och känslor, de är religioner för de mest insyltade.

Håll dig i armstöden för här kommer den perfekta blandningen av riffiga gitarrsolon, lena röster och snubbar med lite för tajta brallor: FOB, MCR, CIWWAF, AFI, AvA, BWO, GC, TH, P!ATD, RJA, SP, GD, JEW, SoCo, BFMV och JB.

DEN HÄR HÖGEN är dock inte hela tårtan. Nej, marsipanrosen saknas ännu, den vackra trion med två brunetter och en blondin, killarna som slog ut den drogade slusken på Grammisgalan och fick alla de söta indiepopparna att skrika i protest och hårdrockarna att slita sig i håret, männen som slog ut ridhjälmsmannen **Bard** med sin pingvin- och käppdans i Leksand. **EMD**. **Erik**, **Mattias** och pojken som har haft mitt hjärta i sin hand sedan han sjöng *Öppna din dörr* i *Idol 2006*: **Danny Saucedo**, min nya **Darin**, han som fick mig att se det fina i tillfixade blondiner med snedlugg.

Jag skojar inte, jag är fullkomligt seriös, jag tycker om **EMD** och älskar **Danny**. Och kanske håller du blygsamt med mig, skäms över mig eller avfärdar min hysteri med en suck. Det förstnämnda tvivlar jag på – jag får hån vart än jag vänder mig med min dyrkan. Varför är det okej att gilla pojkband, men tabu att vara ett fan i Sverige?

FAKTUM ÄR ATT jag har oerhört svårt för att höra tjejer sjunga, jag tror att pojkbandskärleken rinner i mitt blod, kanske är det någon mutation jag framkallade i unga år när jag lyssnade på **Aqua** och **Spice Girls**? Inte vet jag, men cirka 16 av de 17 förkortningar som jag nämnt ovan är pojkband.

Måhända är du också ett pinsamt pojkbandsfan, en liten utbölning? Det kan jag sätta en tusenlapp på! Dock bortser detta antagande från er som inte tål manliga stämmor, ni som bara kan lyssna på tjejer. Vem vet, ni kanske lyssnade lite för mycket på **Backstreet Boys** i lågstadiet? ●

PS: Bandnamnen som alla dessa bokstavskombinationer står för finns på Words hemsida, med länkar och allt.

BAND ATT AVGUDA

MABD

TUNASKOLAN
PUNKPOP

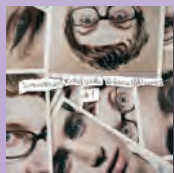
TUNASKOLAN MED **Mattias Alkberg BD** tillkom tidigt i skivsamlingen och är

helt omöjligt att tröttna på. Det är svårt att ogilla energin och kaxigheten som genomsyrar låtar som *Fyllskalle* eller *Don Quixote*. Hela skivan är rakt på med bra tempoväxlingar mellan låtarna, och allt genomsyras av ett självförtroende hos bandet, som bara gör allt så mycket bättre.

Emma Nilsson

SKWBN

#1
INDIEPOP

DET HÄR ÄR en av mina musikaliska milstolpar – då jag blev med-

veten om den flummiga musikens betydelse för mig. Hela jag övertogs av det ba-ba-bap-ba-ba-bap-ande som genomsyrar huvudspåret. 2004 hittade jag ingen som ansåg att det här var lika fantastiskt som jag. Men jag har inte givit upp hoppet, kanske du håller med mig?

Emma Nilsson

Är du trött på vintern och vill bättra på din bränna? Nu kan du få sommar året om, lätt som en plätt genom att konsumera som nu. Men vad vill du helst satsa på, att dina barn får uppleva samma planet som vi bor på nu eller att du får en bättre bränna?

Text: Daniel Gardelin, Emilia Ohlsson, Annica Aspman och Malin Mürger • Illustration: Nora Segerdahl • Foto: Annica Aspman

Köpa rätt är stort Köpa mindre är större

ÅTTA HETA TIPS FÖR EN HÅLLBAR JORD

1. Åk kollektivt.
2. Välj vegetariskt alternativ.
3. Släck lamporna i det rum du inte befinner dig i.
4. Köp begagnat.
5. Ta vatten från kranen i stället för att köpa det i butik.
6. Ta cykeln.
7. Välj ekologiskt/rättvisemärkt.
8. Skriv på båda sidor av skrivblocket.

1 OFTA BEHÖVS INTE en minskad konsumtion, utan en bättre konsumtion. Ekologisk mat och rättvisemärkta jeans är ett mycket bättre alternativ än icke-ekologisk mat och icke-rättvisemärkta kläder. Du kan därmed handla samma produkter av bättre kvalitet utan att det blir tråkigt. **Är du en fegis, eller vågar du satsa på rättvisan?**

3 MAT, OCH FRAMFÖR allt kött, står för stor del av den koldioxid som kommer ut i vår atmosfär. Genom att äta mer grönsaker och minska köttätandet kan du göra skillnad. Att äta 300 gram kött är lika miljöfarligt som att köra bil i en timme – **behöver du något av alternativen?**

4 DE RIKA LÄNDERNA har huvudansvaret för den koldioxid som släpps ut, bland annat genom transporter, industri och förbränning av fossila bränslen. Det är upp till oss hur mycket vi behöver i vår vardag. Med mindre konsumtion blir jorden mer hållbar. **Vill du vara en hjälte och hjälpa moder natur?**

2 HAVSNIVÅN KOMMER ATT stiga eftersom smältvatten från is strömmar ut i havet, och vattnets volym ökar vid värmebölja. Havsnivån ökar numera i genomsnitt 1 mm per år, vilket kan få ödesdigra konsekvenser för Skåne eftersom landhöjningen inte är tillräckligt stor där. **Det är ju synd, eller?**

Ann-Christin Gramming

som skrivit boken *Köp inte den här boken!* efter att ha levtt ett år utan att köpa mer än det mest nödvändiga.

Varifrån fick du idén?

– Jag läste en bok som heter *Not buying* av Judith Levine. Hon och hennes man väljer att endast köpa det allra nödvändigaste under ett år, vilket gjorde att jag också ville testa.

Måste man var så extrem som du?

– Absolut inte. Det är inte hållbart i längden. Men du kan tänka på hur mycket som du köper, som du lika gärna skulle kunna köpa begagnat eller lånbytas med dina vänner.

Vilket är dina bästa tips för konsumtion?

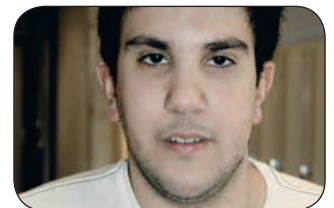
– Det beror på varför du vill konsumera mindre. Nästan allt går att handla begagnat. Du kan gå till biblioteket och där kan du också surfa gratis. Sedan kan du välja bort vanliga aktiviteter som kostar.

text Jenny Andersson-Mård
foto Peter Karlén

VAD KAN DU GÖRA FÖR ATT MINSKA DIN KONSUMTION?

Isa Nelson
Elev Rosendalsgymnasiet
Genom att äta mindre smask. Då skulle jag kunna minska min konsumtion och samtidigt få en bättre hälsa.

Amir Gholami
Elev Kunskapsgymnasiet
Ingenting, jag anser inte att min konsumtion är något problem.

Olle Bergh
Rektor Rosendalsgymnasiet
Genom att åka mer kollektivt.

Tina Hedh Gallant
Småbarnsförälder
Genom att låta barnen ära kläder och köpa mer begagnat, till exempel på Blocket.

Tunga vänner blev vit dimma

White Haze har nyss bytt namn från Heavy Friends, men gör fortfarande den musik de tycker är kul, med inspiration från 60- och 70-talen.

Text: Bea Klein • Foto: Rosemarie Allaert

White Haze

I bandet: Fredrik Söderbaum, gitarr, Rustan Tietze, gitarr och sång, Filip Gellin, klaviatur, Nicklas Norling, trummor, Gustav Bergström, bas

Bildades: hösten 2008

Myspace: myspace.com/thewhitehaze

JAG MÖTER KILLARNA Fredrik Söderbaum, Nicklas Norling, Gustav Bergström, Rustan Tietze och Filip Gellin i ett grupprum på Rosendalsgymnasiets tredje våning. Killarna kallar sitt band numera för White Haze, i stället för The Heavy Friends som de hette tidigare. Humöret hos bandet är på topp när vi drar igång med intervjun.

Hur ofta repar ni?

– Vi har bestämd reptid tre timmar i veckan, sedan så träffas vi och spelar på helgerna och så ibland också.

Fredrik: Jag spelar gitarr varje dag, musiken är en väldigt stor del av våra liv.

Nicklas: Jag passar på att säga att vi letar replokal, haha.

Vad är roligast: att göra musik eller att spela inför publik?

– Oj, det är en jobb fråga.

Nicklas: Det är nog roligast att jamma och göra låtarna...

Gustav: Men man får ju ändå en kick av att bli bekräftade och så, även om den kreativa processen är väldigt rolig den med.

Ni har precis bytt namn till White Haze, varför då?

– Inte av någon speciell anledning egentligen, vi tycker helt enkelt att det låter coolare.

Men det är inget nytt med musiken?

– Det kanske är lite råare nu, men det är fortfarande väldigt 60-70-talsinspirerat, lite blues och det har fortfarande vår egen touch. Vi gör fortfarande det som vi tycker är kul liksom.

Hur stor roll spelar texten i er musik?

– Inte särskilt stor roll, texterna handlar

mest om historier och så. Det är aldrig så att det är någon i bandet som kommer och säger "jag har en sjyst text, ska vi skriva lite musik till den," utan det handlar mer om att göra bra musik och sedan får texten spela mindre roll.

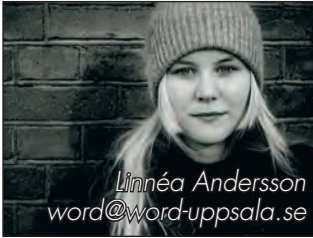
JAG FRÅGAR VAR deras drömspelning skulle vara, skratt om Woodstock -69 kommer från bandet, sedan försöker de svara lite mer seriöst.

Nicklas: Ett klubbgig i Stockholm vore kul.

Rustan: Publiken spelar ju också roll...

Hur är en bra publik då?

– Det ska vara svettigt och intimt och det ska finnas ett tryck i publiken. Det ska vara rätt folk där, alltså sådana som gillar vår musik och de som kommer för att ha kul. ●

Linnéa Andersson
word@word- uppsala.se

Förkorta och förhårliga

VI LEVER I förkortningarnas tid, i en värld där man kort och gott skriver *omg* för att uttrycka sin förvåning, där man tar avsked med ett *cu* och där man då man dricker sin dagliga Jolt Cola i själva verket sörplar i sig en *jolle*.

JAG, DÄREMOT, HAR blivit på tok för kulturnobbig för att beblanda mig med såna tarvligheter.

Visst har jag försökt. Sena msn-kvällar har det förekommit att jag skrivit *gn* då jag ska säga god natt. Men sedan sitter jag och stirrar tveksamt på de två bokstäverna. Det ser så torftigt ut. Så kallt. Så avfärdande. Speciellt om den man pratar med faktiskt skrev ut hela *god natt* med alla dess bokstäver i det senaste meddelandet. Men framför allt är det fulheten jag stör mig på då fingret darrar nervöst över enter-knappen. Det slutar med att jag fyller ut *gn* till sitt egentliga, trygga *god natt*. Då känns allt bra igen.

Fast jobbigt nog är förmodligen förkortningar och omskrivningar en bra sak eftersom de utvecklar vårt vackra språk. Känn hur härligt *jolle* rullar på tungan jämfört med det skarpa *Jolt*.

Vi har alltså möjligheten att förhårliga (och förtarvliga) i princip vilka ord vi vill. *Jolle* är definitivt rätt väg att gå. Det är vad jag kallar ett förhårligande. •

Framför allt är det fulheten jag stör mig på då fingret darrar nervöst över enter-knappen.

Mötesplatsen

Ungdomar och politiker träffas. Vi påverkar Uppsala.

NÄSTA MÖTE: 28 april 17.30.
Alltid på Grand, alltid gratis mat för unga.

SÖKER DU JOBB?

Nästa läsår anställer vi två samordnare. Du ska gå på gymnasiet. Du får lön. Hör av dig nu!

www.motesplatsen.net

TYCKER DU ATT WORD SUGER?

GÖR DET BÄTTRE SJÄLV!

Skriv i magasinet som varannan gymnasieelev i Uppsala läser.

red@word- uppsala.se • www.word- uppsala.se

WORD

Nora Segerdahl

bor i Uppsala, och målar och fotar mycket. Hon gillar mustascher. Det här är första gången hon är med i Word.

DR. E & FÖRKORTNINGARNA

Det är så mycket man måste göra nu för tiden...

DISKA
STÄDA
JOBBA
MÖTEN
HANDLA

10⁰⁰ Måte m. Jobb

Blablabla möte bla
Operationen är blabla vi måste blabla
NÅGRA FÖRSLAG?

Man hinner nästan inte med nånting

OJ! Min luftballong går ju om ca 10 min!!!

Vore det inte lite lättare om man bara kortade ner allting?

BRB!

Just det! Jag skulle ju chatta med Johan på IRC atm!!

TO: JOHAN
ÄR AFK ATM.
Ses på IRC 3A.M.
Läs s. 13 på i SVD rite nao!
Måste dra nu.
Kmr sent

WTF!? Det var inte så här jag menade med att korta ner!!

HJÄLP!
VAD HÄNDER!?

ORDLISTA

G2G : Got to go
BRB : Be right back
IRC : Internet relay chat
ATM : At the moment
AFK : Away from keyboard
SVD : Svenska dagbladet
Rite nao : Right now
WTF : What the fuck
FFS : For fuck sake
FML : Fuck my life

OK! Alla med? Då åter vi då!

Neee! Vänta!

Jag ska ju också med!!

FML..... PLOP!

Är du också
less på HÖGA
busspriser?

Sluta klaga & köp
UNGDOMSKORTET
i stället!

En bussresa kostar då ynka 10 kr och du laddar kortet med 100 kr/gång. Jätteenkelt. Jättebilligt. Och det gäller till och med att du är 19 år, så passa på! Kortet fungerar på stadsbussarna och kan köpas på alla ställen som säljer buskort, t ex Upplysningen, Vaksalagatan 5.

 Upplands
Lokaltrafik